

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	35 lei
6 luni	18 „
3 luni	9 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

SUMAR

Proprietatea țărănească și legea pentru consolidarea drepturilor de a exploata petrolul pe această proprietate de d-l Stelian Popescu.

JURISPRUDENȚĂ :

Curtea de apel din București, s. II: *Ghică Sănduc cu Ana Nicu Dumitrescu și Nicu Dumitrescu.*

Tribunalul Dolj, secția comercială și de notariat și Curtea de apel Craiova s. II: *Iacob Cohen cu Sindicul bursei camerei de comerț din Craiova.*

Curtea de Casație din Franța. *rentă viageră.*

Proprietatea țărănească și legea pentru consolidarea drepturilor de a exploata petrolul pe această proprietate

(Urmare) (1)

A. *Facerea planului.* — De sigur că, la prima vedere nimic nu ar fi fost mai bine venit, într-o astfel de situație, ca un plan al terenului concesionat; în realitate însă, nimic mai inutil ca acest plan. Toată lumea înțelege printr'un plan de situație al unui loc sau unei case, o schiță în mic care reproduce cel puțin liniile generale ale locului sau casei și dă siguranța identității înălțurând posibilitatea pentru viitor de a se face o confuziune între acel loc sau casă, cu altele de aceeași natură. Ei bine, planurile terenurilor petrolifere, cu foarte puține excepțiuni, sunt departe de a corespunde acestor cerințe, și aceasta nu doar numai fiind-că în principiu se zice că între măsurătoarea aceluiași teren de doi ingineri deosebiți, trebuie să existe diferențe, dar pentru-că procedeul măsurătoarei duce la greșeli inevitabile și la false măsurători.

Art. 3 din lege zice: «*Cel ce vrea să consolideze dreptul său este dator să depue la Tribunal o schiță de plan indicând vecinii imediați*

și întinderea terenului concedat, ridicat de un inginer din corpul tehnic al statului său din cei trecuți în tabloul tribunalului». De cele mai multe ori, se fac întâi actele de concesiune și apoi se măsoară terenurile și se fac planurile. Or, după facerea actului, foarte anevoe și foarte rar, cu toate clausele puse în act, proprietarii concedenți mai vin să-și arate locurile spre a fi măsurate și ridicate în plan. Inginerul este avizat aproape în tot-d'auna, să se informeze de la cine-va din sat, care să-și arate situația, întinderea și vecinii locului concesionat.

După spusele acestui informator, face și el măsurătoarea, planul și indică pe el vecinii. Până la ce punct, acel informator dă informații exacte, se vede pe fie-ce zi la Tribunalul Prahova și nu odată planurile au trebuit refăcute și vecinii indicați din nou. Inginerul n'are mijloc de a constrânge pe concedent să vie să-și arate locul, cum nu are nici concesionarul; el nu poate uza de dispozițiile din legea hotărnicilor, citând pe vecini ca la hotărnicii, în care caz s'ar mai lămurii întru cât-va proprietatea și vecinătățile actuale; el este avizat să se roage, sau să plătească pe un alt sătean a-i da indicațiile de care are nevoie și dacă acesta e de bună credință, sau știe adevărul, D-zeu o știe. Când în lege s'a prevăzut facerea schiței de plan, trebuia să se prevadă și mijloace legale suficiente pentru a o face să corespundă cu realitatea. Se zice că în modificarea ce ar fi să se facă legii, se prevăd măsuri în acest sens, dându-se inginerului ca și la hotărnicii dreptul de a cita la măsurătoare, pe proprietar și pe vecini.

Dar eu mă pun în ipotesa în care, o măsurătoare și o schiță de plan, s'ar fi făcut actualmente în perfecte condițiuni și ar corespunde azi realității. Mai va corespunde ea în tot-d'auna peste câți va ani, d. ex. peste 10 ani? Eu cred că nu. Mai întâi ca vecinătăți sătenii se schimbă așa de des între ei, că în timp de 10 ani rar

(1) Vezi *Curierul Judiciar* No. 15 a. c.

se va mai găsi tot acelaș individ stăpânind acelaș loc și atunci vecinii nu vor mai fi tot cei din plan; greu va fi să stabilești cu martori și cu depozitiile sătenilor între ei, schimbările operate; tatăl, dă pământ fiului său gine-rei, în posesie sa și proprietate sa chiar îl vinde, une-ori fără act. Deci iată o primă dificultate, care însă se va zice, că va putea fi învinsă cu schița de plan care, nu se poate schimba.

Hotarele între proprietățile țărănești aproape nu există. De multe ori un pom, un mărăcine, o mică adâncitură de răzor, sa și o scurgere de apă, formează pentru ei o limită și pe care nu-mai ei o cunosc, dar care se poate schimba din zi în zi, chiar prin încălcările de teren ce și fac unul altuia și cari sunt cauza atâtor crime. Și atunci la ce se reduce utilitatea schiței de plan, când concedentul va fi de rea credință? Schița de plan n'are nici un punct de legătură cu localitatea, nimic cu care să poți după ea recunoaște terenul și dacă ar fi un plan general exact al localității unde să fie configurată schița de plan s'ar mai înțelege, dar legea nu cere aceasta și chiar când unii concesionarii fac ast-fel de planuri absolut necesare pentru stabilirea identității, ele nu au nici o valoare, căci ele nu sunt prevăzute de lege, comisiunea nu le poate viza și chiar de le vizează, o face cu un fel de jenă și cu credința că vizarea nu le dă nici o tărie legală, de și ar fi absolută necesară și singurul mijloc pentru stabilirea identității în viitor.

B. *Publicarea cererei de consolidare în Monitorul Oficial și în gazeta locală și afișarea ei la Primăria locală.*—Legea cere, că după ce cererea de consolidare și schița de plan au fost depuse la Tribunal, să se facă o publicație în *Monitorul Oficial* și în *Gazeta locală*, spre a se aviza lumea întreagă de consolidarea ce se face și a veni să-și arate pretențiile ce ar avea asupra acelei cereri. Măsura este foarte bună, dar voi arăta că nu are mare utilitate. *Monitorul Oficial* este citit de prea puțină lume, iar gazetele locale și de mai puțină. Rămâne afișarea la localitate. Aceasta dacă s'ar face conștiincios ar avea o mare importanță, dar am motive puternice să mă îndoesc. Se publică și se afișează, ce?

Cererea de consolidare în care se prevede întinderea terenului concedat, vecinii imediați și numele proprietarului și concesionarului. Cel care are interes, consultă această publicație la el acasă și o confruntă cu actele sale. Și ce vede: a) Intinderea nu se potrivește, fie pentru că după cum am spus, două măsurători nu se potrivesc una cu alta, ori, fiind-că în realitate s'a concesionat mai mult sa și mai puțin noului concesionar; b) Vecinii nu se potrivește de cât poate unul, doi

sa și nici unul, pentru că este suficient ca fostul vecin să fi dat locul său în anul viitor, de zestre ficei lui pentru ca acum să fie alt vecin de cât cel de anul trecut; c) concesionarul iar nu se potrivește, pentru că la interesat, este trecut ca concesionar tatăl, la cel de azi este un nepot sa și ginerele. Am făcut controlul, nu găsesc nimic n'am de ce să mă tem și nu fac contestație iar comisiunea consolidează și noua cerere de consolidare a aceluiași loc, ca și cum nimic grav nu s'ar fi petrecut.

C. *Citarea concedenților și a vecinilor la ziua cercetării de comisiune.* — O formalitate care iar nu dă mari foloase. De cele mai multe ori, concedenți nu vin, căci nu mai au nici un interes, iar vecinii de asemenea.

Or, dacă vin, de unde știu ei, că pot ridica vre-o pretențiune pentru încălcări? Ce, ei au fost de față când s'a măsurat terenul, ca să știe dacă sunt încălcați? Sa și au putut ei măsura și verifica în urmă planul terenului, ce se consolidează, cu realitatea? Ei nu știu și nici nu pot face aceasta. Măsurătoarea e în metri pătrați, ei măsoară cu pasul ori cu prăjina; planul nu-l au la dispoziție căci este la tribunal. Și atunci, cari sunt foloasele acestei măsurii. Se va zice poate: Legea nu ține cont de ce poate face și ce poate știe fie ce individ în parte. Ea și dă mijloace de apărare; n'are de cât să se apere. Mai mult de cât atât nu poate face legea. Noi răspundem: dacă este ast-fel legea aceasta nu mai trebuia făcută, căci legea civilă obligă pe cel ce contractează, care în majoritatea cazurilor este un om deștept, să deschidă ochii și să vadă ce ia prin contract, iar nu să vie pe urmă și să țipe că nu a știut ce a luat, fiind-că nu a deschis ochii. Și este așa de adevărat acest lucru, că aceea cari au făcut contracte bune, și au găsit proprietarii oameni cinstiți, nici că se gândesc să consolideze concesiunile. Vom vedea mai la vale și mai bine, de ce puțină utilitate este citarea aceasta și prezentarea înaintea comisiei.

D. *Descinderea comisiunii la fața locului.* — Art. 5 din lege zice: «*Pentru rezolvarea și stabilirea dreptului de concesiune se institue o comisiune compusă din primul-președinte sa și președintele Tribunalului, judecătorul de ocol respectiv și șeful regiunii miniere*» etc.

Comisiunea aceasta are oficiu de Tribunal, căci ea pronunță hotărâri ca ori ce Tribunal, și cari pot fi executate după normele comune ori-cărei hotărâri.

Descinderea comisiunii la fața locului nu în tot-d'auna are un interes. În materie de judecată ordinară, cercetarea în localitate este reclamată în anumite împrejurări și ea se face cu un scop

oare-care, ce nu poate fi atins nici de cum prin judecarea la sediul Tribunalului. Tot acest scop, trebuia să fi condus și pe legiuitorul din 1904 și să fi hotărât descinderea locală numai în anumite cazuri, iar nu în tot-d'auna, fiind-că în felul cum se face azi, sunt zile și acestea sunt poate 99% când comisiunea descinde la fața locului numai pentru că așa zice legea și pentru ca să nu fie drumul fără călători. Un singur argument se aduce mai puternic în favoarea acestei dispozițiunii. Anume: legiuitorul a avut în vedere și a voit să facă înlesniri clasei țărănești, punându-i la îndemână mijlocul de a face mai ușor contestațiunii, în caz când drepturile ei ar fi atinse; dacă consolidarea nu s'ar fi făcut la localitate, mulți dintre țărani, cari ar fi avut drepturi asupra locurilor concesionate, le-ar fi pierdut prin dificultatea ce ar fi avut de a merge la Tribunal ca să contesteze. Argumentul nu e fără valoare dat fiind mai ales, vântul ce suflă — și este bine — din toate părțile pentru protejarea obișnuitei noastre clase țărănești; de cât ești nu prea pricep să faci din protecția unei clase, un mijloc de apăsare pentru alta și chiar de corupție a celei d'întâi. Punând la îndemână țăranilor mijlocul de a-și apăra drepturile, trebuia în același timp luate măsuri ca sub pretextul apărării, ei, să nu se transforme — sub inspirația rău voitorilor — în șicanatori și speculatori ai concesionarilor.

Azi toate discuțiunile, cari se ridică cu ocaziunea cercetării la localitate, se fac la Primărie, comisiunea nu merge în realitate la localitate, de cât o dată la o sută de cazuri și atunci nu pentru cestiuni ridicate de țărani concedenți, ci de concesionari între ei, căci cum am mai arătat, țărani, cu toate că comisiunea vine la ei acasă, ei tot nu au mijloc de a verifica cererea și face contestațiunii.

Prin aceasta, s'ar fi economisit și timp și cheltueli, cari în materie de consolidare sunt foarte mari. Ar trebui deci ca pe viitor, comisiunea să lucreze la Tribunal, înaintea ei să poată face contestație gratuit ori-ce sătean chiar numai prin simplă denunțare scrisă, semnată și legalizată și dacă în lipsă de titluri suficiente pentru sprijinul contestației, comisia ar găsi necesară o descindere locală, să o ordone, descinzând ori întreagă comisia, ori delegând pe unul din membrii ei să facă cercetarea și să raporteze. În acest caz, cheltuelile descinderii să cază în sarcina aceluia ce va cădea în contestație. Ce folos este, că azi comisia descinde la fața locului și dacă un țaran vine și i se plânge fără o petiție scrisă, or cât de întemeiată ar fi plângerea lui, ea nu e ținută în seamă?

Descinderea la fața locului, cum se face azi trebuie să înceteze, pentru că, continuând ne vom discredita complet și în fața străinilor și în fața noastră înșine.

E. *Judecarea comisiunei.* Un mare cugetător german Heinrich Heine zicea «*Formalitățile ce înconjoară justiția sunt siguranța unei mari părți din genul uman*». Nici o ramură de activitate omenească nu e înconjurată cu mai multe formalități ca darea justiției. Acestea fac majestatea ei și contribuie și la respectul ce i se dă. Nu știu de ce, dar dacă Tribunalul judecă în alt loc de cât în localul său și în camera destinată pentru aceasta, pare că, pierde din majestatea sa. Judecățile ce se fac după unele legi speciale în camera de consiliu, pentru mine nu au farmecul celor ce se urmează în ședința publică. Tot așa este și cu ceea ce se petrece la judecarea cererilor de consolidare. Tribunalul se deplasează din localul său propriu și impozant, la localul Primăriei comunei.

Cine nu știe ce localuri de Primăriei avem noi în țară și în ce stare sunt ținute. De multe ori nu sunt scaune suficiente spre a șede membrii comisiunei, iar în cameră nu încap mai mult ca zece maximum cinci-spre-zece persoane și acelea foarte înghesuite. Nu mai este majestatea Justiției și în ochii țăranilor cari pricep această majestate, lucrarea comisiunei nu impune. Sunt de zis multe asupra acestui lucru și asupra modului cum se face judecata dar cred că e de ajuns aceea ce am spus (2).

F. *Hotărârea și efectele ei.* După câte am arătat până aci, se poate vedea care este valoarea reală a hotărârei de consolidare, obținută cu atâta casnă. Siguranța s'a căutat, dar siguranța nu s'a obținut. Ceea-ce s'a obținut, după părerea mea este prea puțin față de enormele străgăneli și de enormele cheltueli ce se fac pentru aceasta. Am arătat că este suficient ca să se schimbe vecinii — și aceasta se întâmplă pe fie-ce zi, să se mărească sau micșoreze suprafața concesionată — și faptul nu e de loc rar, să se înlocuiască proprietarul concedent anterior cu fiul, nepotul său ginerile, pentru ca terenul să nu mai fie recunoscut. Comisiunea în hotărârea sa precizează și întinderea și vecinii și numele proprietarului. Ceea-ce ea a întărit în hotărârea sa, pe viitor este oposabil tuturilor, dar numai aceea ce se prevede în hotărâre și nimic alt.

Față cu o ast-fel de hotărâre un nou amator de terenuri petrolifere, voește a lua concesiu. Ce va face?

(2) A se vedea raportul d-lui Scarlat Popescu Prim-Președinte la Curtea de apel din București publicat în *Dreptul* No. 3 a. c.

Intr'o situație normală, ar fi fost suficient să caute condica de transcriere a contractelor de concesiuni și să vadă realitatea. Acum el nu poate găsi în ea ceva suficient care să-l asigure; va fi nevoit să caute și toate hotărârile de consolidare petrecute în comuna unde sunt situate terenurile. Ce muncă, ce cheltuială, ce pierdere de vreme și cât de mult împiedică aceasta afacerile unde timpul este bani, și poate orî-cine inchipui.

Dar să presupunem că amatorul a făcut toate acestea și n'a găsit nimic de care să se teamă, căci cum am zis, se întâmplase ca vecini să se fi schimbat, de asemenea și suprafața, de asemenea și proprietarul. A făcut contract, a consolidat și el fără ca primul concesionar să fi băgat de seamă și având capitaluri suficiente, a început să exploateze înaintea celui d'intăi concesionar. Iată-i deci în proces.

Lucrul acesta nu e imposibil, el se petrece chiar și dacă nu e prea des până acum, se explică prin faptul că exploatarea sunt încă la începutul lor și că prin exces de precauțiune, exploatarea așează sondele, de obicei pe cele mai sigure — ca proprietate — terenuri. Azi exploatarea, au la dispoziția lor enorme întinderi de terenuri, din care pot alege pe cele mai sigure. Azi nu se exploatează, cât mai ales se explorează și numai așa se explică imensele suprafețe — ce au unele societăți petroliere, pe care nici nu au posibilitatea de a le exploata așa cum ar trebui, căci le-ar trebui capitaluri neînchipuit de mari.

Societatea Steaua Română are în concesiune pentru 20 ani peste 30000 hectare, Regatul Român aproape 20000. Dacă se socotește că la un hectar se poate așeza minimum patru sonde, pe 50.000 hectare ar trebui puse 200.000 sonde și socotind numai 50.000 lei costul unei sonde, ar fi nevoie de 10 miliarde pentru a exploata. Lucru imposibil, pentru că nu toate aceste terenuri vor fi petrolifere și deci nu toate se vor exploata.

Dar va veni vremea, și aceasta va fi cât de curând cum este de ex. azi la Buștenari, Băicoi, Moreni, unde exploatarea este intensă și procesele au început și atunci inevitabile vor fi încurcăturile ce prezic mai sus. Am convingerea fermă că felul cum se stabilesc azi drepturile de concesiune, va fi pe viitor un izvor nesecat de procese și că Tribunalul Prahova în curând va fi mărit ca și Tribunalul Ilfov spre a putea corespunde nevoilor ce se vor afla înaintea lui. Mi se va răspunde, că față cu 2 hotărâri, Tribunalele vor găsi cui să dea dreptatea. Da, dar va fi nevoie de a veni din nou înaintea Tribunalelor și de a perde vremea prin urmare, până să capete dreptatea.

* * *

Nu ar fi fost, și nu ar fi oare mai bine de

găsit o formă, care față de cheltuelile ce se fac azi, să aducă siguranța viitorului și din punct de vedere economic și din punct de vedere social. De sigur că da. Această măsură, pentru moment ar fi *cadastrarea parțială* a regiunilor repute petrolifere și pe măsură ce noi indicii de petrol s'ar ivi într'o regiune s'ar cadastra și aceea.

Lucrarea nu ar fi nici prea grea, nici prea costisitoare. Azi toți câți au contracte de concesiuni au fost siliți să și facă planurile terenurilor și consolidarea. În termen mijlociu, nu cred că exagerez, arătând că planurile și consolidarea definitivă costă 50 lei de pogon, în cazul cel mai fericit și când se consolidează o dată cel puțin 50 pogoane. Atât m'a costat pe mine.

Dacă s'ar fi instituit o comisiune specială și s'ar fi numit ingineri hotarnici, cari să fi început să lucreze de o cam dată numai în Prahova și Buzău și nu în tot județul, ci numai în regiunea coprinsă între liniile Ploești-Buzău și Câmpina-Pătârlage, de sigur că cheltuelile ce s'ar fi ocașionat nu erau mai mari ca 50 lei de pogon și banii cari până azi s'au cheltuit cu consolidările, ar fi fost arhi suficienți ca să plătească nu numai cadastrarea acestei regiuni, dar a întregilor județe. Or-ce concesionar, ar fi mai bucuros în viitor să dea la cancelaria cadastrului, suma de 50 lei de pogon, să i se libereze planul și titlul de proprietate și să aibă siguranța absolută pe viitor, de cât să cheltuiască ca acum și să nu aibă nici o siguranță. Lucrarea aceasta dacă s'ar face, ar fi și un început al cadastrului general, lucrare ce pe de o parte ar schimba fața economică a țării iar pe de alta, ar avea fericitul rezultat de a înlătura multe din insultele, bătăile și omorurile cari se întâmplă la țară mai numai din cauza certurilor pentru nesiguranța proprietății. Statistica criminalității la noi în țară, nu are o rubrică — lucru regretabil, care să arate cauza delictelor și crimeilor — absolut necesară pentru cunoașterea răului ca și pentru îndreptarea lui, dar practica de judecator ca și de avocat, mi-a oferit ocașiunea să pot afirma aceea ce arăt mai sus.

Prin urmare, în cadastrare numai s'ar găsi siguranța proprietății țărănești căutată și de legea consolidării pe care d-l Ministru al Justiției intenționează a o modifica și căruia supun la cunoștință și părerile mele, nu atât de autorizate ca altele cari sper că nu vor întârzia să se arate, pentru a contribui la deslegarea acestei importante chestiuni.

(Va urma)

STELIAN POPESCU

Fost Judecator la Tribunalul Ilfov
Avocat

JURISPRUDENȚĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența din 25 Ianuarie 1907

Președenția D-lui GH. FLAIȘLEN, Consilier

Ghică Sănducu cu Ana Nicu Dumitrescu și Nicu Dumitrescu
Decisune civilă No. 34

Contestație.—Tabloă de distribuire. — Constație în contra unui asemenea tabloă.—Formele ce au a se îndeplini în asemenea constatațiunii. — (Art. 506 bis 526 și 580 Pr. civ.)

Art. 580 din Procedura civilă, vorbind de constatațiunile la tabloă de distribuire, nu prescrie nici o normă deosebită asupra formei lor, ci prescurtează numai filiera mijloacelor de drept, suprimând opoziția și reducând termenul de apel la 15 zile.

Prin urmare, de aci rezultă că legiuitorul a înțeles că asemenea constatațiunii, în afară de modificările sus arătate, să se facă conform regulilor generale prescise la art. 506 bis și 526 Pr. civilă, între cari reguli are a se observa și aceea ca constatorul să și aleagă prin cererea sa domiciliul în orașul de reședință al tribunalului, sub pedeapsă de nulitate a constatațiunii.

S'a ascultat d-l advocat Ion N. Cesărescu din partea apelantului Ghică Sănducu și d-l advocat I. Hera din partea intimaților Ana Nicu Dumitrescu și Nicu Dumitrescu.

Curtea,

Având în vedere incidentul ridicat de Nicu Dumitrescu prin d-l avocat Hera, tinzând a se declara nulă constatația făcută de Ghică Sănducu contra tabloului de distribuire banilor resultați din vânzarea unui imobil al lui Nicu Dumitrescu, pe motiv că precum rezultă din copia ce i s'a predat, constatorul nu și-a ales în cererea sa domiciliul în orașul de reședință al tribunalului, precum cere art. 506 combinat cu art. 526 și 580 pr. civ.;

Având în vedere că constatația de față se îndreaptă contra unui tabloă de distribuție, tabloă care a parcurs stadiul premegător al formării sale, prin înscrierea succesivă a creditorilor ce se presintă și așezarea lor, după rangul fie-căruia, cu sau fără discuțiunii contradictorii provocate prin constatație contra vre-uneia din acele înscrieri, și care tabloă se încheie apoi de judecătorul comisar, care regulează plata efectivă (art. 578 pr. civ.);

Având în vedere că și în acest din urmă stadiu, în acel al mandatării plăților, când ordinea creditorilor s'ar putea considera ca stabilită, o constatație este încă admisibilă în privința așezării sau înscrierii creditorilor (art. 580 pr. civ.);

Având în vedere însă că procedura vorbind de asemenea constatații, în art. 580 pr. civ., nu prescrie nici o normă deosebită asupra formei lor, ci prescurtează numai filiera mijloacelor de drept, suprimând opoziția și reducând termenul de apel la 15 zile (al. 3 și 4 din art. 580 pr. civ.);

Având în vedere că legiuitorul, modificând constatațiile făcute în acest din urmă stadiu, numai în sensul indicat, a arătat că le-a avut în vedere și că a înțeles ca ele să se facă în afară de acele modificări, conform regulii generale asupra constatațiilor la tabloă, raportându-se în această privință la prescripțiile făcute acolo unders'a ocupat de această materie;

Că nu se poate susține că fiind date două feluri de

tablouri, unul în timpul înscrierilor și altul după încheere în timpul plăților, și natura și scopul lor fiind diferite, constatația admisibilă contra primului n'ar mai fi identică cu aceea îndreptată contra secundului, ci ar exista două feluri de constatații, una în contra tabloului, în epoca formării lui, și alta după încheerea lui, ambele fiind diferite, între ele, căci o asemenea distincție ne-ar duce la rezultatul inadmisibil, că pe când prima constatație, e minuțios definită în ce privește forma ei, pentru constatația în acest al doilea stadiu, admisă anume de art. 580, nu există nici o indicare cât de sumară de formă, în cât ar trebui să zicem că legiuitorul a uitat a regula acest punct;

Având în vedere că, așa fiind, trebuie să conchidem că legiuitorul s'a raportat în privința formei acelei constatațiunii în extremis la prescripțiile făcute deja în această materie, la art. 526 pr. civ. sediul acelei materii unde s'a fixat în genere formele constatațiilor la tablouri;

Având în vedere că acest raționament de principiu concordează și cu combinarea mai mecanică a textelor;

Având în vedere că într'adevăr, art. 580 vorbind de constatație, fără nici o indicație specială, trebuie să ne întoarcem pentru fixarea înțelesului lui, la art. 506-bis, care singur tratează despre constatație la tabloă; iar acest text ne trimite la art. 526, la aplicarea căruia ne-a condus și logica principiilor generale;

Având în vedere că art. 526 prevede sub pedeapsă de nulitate, că constatorul să și aleagă un domiciliu în orașul de reședință al tribunalului, ceea ce în specie, nu s'a făcut; că dar incidentul este fundat;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Flaișlen, Curtea, admite incidentul, etc.

(ss) Gh. Flaișlen, St. Miculescu, N. Procopescu

Grefier (s) C. Bilciurescu

Opiniune

Având în vedere că, cu ocaziunea orî cărei urmăriți imobiliare, e loc la efectuarea a două tablouri: un tabloă de ordinea după care au a se plăti creditorii, potrivit cu titlurile lor de preferință, și un alt tabloă de împărțea prețului rezultat din vânzare;

Având în vedere că codul de proc. civ. prevede reguli deosebite pentru fie-care din aceste tablouri, astfel primul tabloă se face cu patru săptămâni după cea d'întâiu publicațiune a urmăririi, adică înainte de adjudecarea provisorie și fără citarea părților; că cei nemulțumiți au dreptul să facă constatațiune înaintea judecătorului comisar, care n'are altă misiune de cât să caute a împăca pe părți și în caz de nereușită, să trimită constatația tribunalului să o judece, potrivit cu art. 525 și următorii proc. civilă;

Având în vedere că tabloă de împărțea se efectuează după ce ordoana de adjudecare devine executorie, tot de un judecător comisar, dar după citarea părților, și în cas de a se ivi vre-o constatațiune misiunea sa nu mai e a căuta să împăce părțile ci pur și simplu a o trimite tribunalului să o judece, că în ce privește formele după care are să se introducă și să se judece aceste din urmă constatațiunii, art. 580 din proc. civilă nu prevede nici o regulă, nici nu trimite la art. 525 cum face art. 506-bis care vorbește de constatațiunile la tabloă de ordine;

Având în vedere că odată ce reguli deosebite sunt stabilite pentru fie-care din aceste tablouri, nu se pot aplica prin analogie formele indicate pentru constatațiile la tabloă care se face atunci când ordonanța de adjudecare arămas definitivă, cu atât mai puțin cu cât aceste forme sunt prevăzute sub sancțiunea nulității;

Având în vedere că nici o decădere nu se poate pronunța prin interpretare sau prin argumente de analogie, așa că orî-care ar fi asemănarea între cele două feluri de tablouri, odată ce legiuitorul nu se referă, atunci când vorbește de tabloă de împărțea la re-

gulele aplicabile la tabloul de distribuțiune, fie că e o scăpare din vedere, fie că a crezut că nu e nevoie să aplice aceleași reguli, nu se poate deduce, că aceleași forme trebuiesc urmate sub pedeapsă de nulitate;

Având în vedere că dacă legiuitorul a fost mai sever în ce privește stabilirea regulilor după care au să se facă și să se judece contestațiile lor de urmărire și la tabloul de ordine, rațiunea este după cum se explică în expunerea de motive, ca să pună capăt nenumăratelor amânări și străgăniri ale vânzărilor provocate de lacunele ce existau în vechea procedură; odată însă ce urmărirea și-a produs efectul, prin faptul că ordonanța de adjudecare a rămas definitivă, numai era nevoie de aceleași forme ne mai fiind posibile aceleași șicane; că ast-fel fiind incidentul e nefondat;

Pentru aceste motive, sunt de opinie a se respinge incidentul, a se admite apelul în principiu și a se judeca contestația în fond.

(s) Stambulescu.

TRIBUNALUL DOLJ, Secția Comercială și de Notariat Audiența de la 1 Iunie 1906

Președenția D-lui **TE. ANT. BRAILOIU**, Președinte

Iacob Choen cu Sindicul bursei camerei de comerț din Craiova
Sentință corecțională 852

Legea și regulamentul bursei de comerț. — Mijlocitorii oficiali. — Dreptul exclusiv al lor de a face operațiuni de comerț, în saă afară de localul bursei. — Contraveniență la această dispoziție. — Considerarea lor ca uzurpatori de titluri și funcțiuni publice. — Obligațiunea lor de a despăgubi camera de comerț și sindicul bursei de prejudiciul cauzat, deosebit de penalitatea prescrisă de lege. — (Art. 41 legea burselor de comerț, art. 81 din regulamentul legii și art. 207 C. penal).

1. După legea și regulamentul legii burselor de comerț din anul 1904, rezultă că legiuitorul, în dorința de a scăpa societatea de samsari, a instituit pe lângă fie-care bursă mijlocitorii oficiali arătând atribuțiunile lor și prescriind pentru mijlocitorii de mărfuri și cereale, că dânsii pot mijloci vânzări și cumpărări de cereale și mărfuri atât în localul bursei, cât și în afară din bursă.

2. Prin faptul că, legiuitorul, atât prin art. 41 din legea burselor cât și prin art. 81 din regulamentul legii, a prescrie că, cei ce vor săvârși operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, în saă afară de localul bursei, se vor pedepsi ca uzurpatori de titluri și funcțiuni publice, conform art. 207 C. penal, este evident că intențiunea sa a fost de a nu mai permite de cât mijlocitorilor oficiali de a face ast-fel de operațiuni în, saă chiar afară de localul bursei cu sancțiunea, pentru cei cari ar contraveni, de a fi pedepsiți conform art. 207 C. pen.

3. După art. 9 din legea burselor, camera de comerț, având dreptul la un timbru proporțional pentru operațiunile de bursă ce se fac de mijlocitorii oficiali, iar sindicul bursei, având dreptul la o remiză din aceleași operațiuni, de aci rezultă că cel ce contravine dispozițiilor art. 41 din legea burselor de comerț, urmează a despăgubi atât camera de comerț cât și pe sindicul bursei de prejudiciul ce li se cauzează.

Tribunalul,

Având în vedere că Iacob Kohn de ani 44, samsar din Craiova, strada Unirei, este dat judecăței sub inculpare pentru faptul prevăzut de art. 41 din legea Burselor și penat de art. 207 C. penal;

Având în vedere actele state la dosar, susținerile d-lui N. B. Rioșeanu reprezentantul camerei de comerț din Craiova, a d-lui Iorgu Popovici Sindicul Bursei din Craiova, concluziunile d-lui procuror S. Economu și susținerile inculpatului I. Kohn asistat de d-l advocat I. Stanovici;

Considerând că, în speță, se impută inculpatului Iacob Kohn că contra dispozițiunei legii burselor de comerț și contra dispozițiilor din regulamentul burselor de comerț a săvârșit operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali în afară de localul bursei și, ca atare, s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută de art. 207 Cod. penal în conformitate cu art. 41 din legea burselor de comerț și art. 81 din regulamentul asupra burselor de comerț căci, săvârșind operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali chiar în afară de localul bursei, a contravenit dispozițiilor din legea și regulamentul burselor și, ca atare, urmează a i se aplica pedeapsa edictată de art. 207 C. penal, pentru usurpare de titluri și funcțiuni publice;

Considerând că acesta fiind faptul ce i se impută acestui inculpat, urmează mai întâi să vedem dacă în adevăr a săvârșit operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, iar în urmă, în cas când s'ar stabili că a săvârșit operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, urmează să vedem dacă prin operațiunile săvârșite s'a făcut pasibil conform art. 41 din legea burselor și art. 81 din regulamentul asupra burselor de comerț, de penalitatea edictată de art. 207 C. penal;

Considerând că din desbaterile urmate, din actele state la dosar și din depunerile martorilor: Căpitan N. Moscu, Inginer Toma Teișeanu și Herman Mischonsnichy, comerciant de grâne, se constată până la evidență că acest inculpat, de și nu erea mijlocilor oficial al Bursei de comerț din Craiova, totuși și-a permis a săvârși operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, căci, se constată că prin mijlocirea sa comerciantul Herman Mischonsnichy a cumpărat o cantitate de 1400 hectolitri porumb de la martorul Căpitan N. Moscu cât și de la martorul Inginer Toma Teișeanu, primind și o retribuțiune pentru această operațiune atât de la acest martor ca vânzător de porumb, cât și la H. Mischonsnichy ca cumpărător de porumb;

Nici acest inculpat nu neagă această operațiune, însă, aleagă că această operațiune a făcut-o neștiind că contravine dispozițiilor legii burselor; în fine, că aceste operațiuni le-a făcut nu ca mijlocitor de cereale, saă mărfuri ci, ca un simplu trimis căci, în ce privește pe d-nul Căpitan N. Moscu, dânsul ca om al său de mai mulți ani, conform dorinței sale l'a anunțat că d. H. Mischonsnichy este amator pentru porumbul său, iar în ce privește pe d-nul Inginer T. Teișeanu, găsindu-l în cazinul Minerva, din localitate, după cererea d-lui H. Mischonsnichy, comerciant de grâu, n'a făcut de cât să'l întrebe dacă voeste a'și vinde porumbul d-lui H. Mischonsnichy, și spuindu-i că dânsul i-a zis că da, i-a comunicat d-lui H. Mischonsnichy, care a intrat direct în tratative cu dânsul pentru cumpărarea porumbului;

Considerând că din cele de mai sus arătate constatându-se până la evidență că acest inculpat a săvârșit operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, căci a mijlocit vânzarea de porumb între d-nii proprietari Căpitan N. Moscu, Inginer T. Teișeanu și d. H. Mischonsnichy, comerciant de grâu, urmează să vedem dacă prin aceasta a contravenit art. 41 din legea burselor de comerț și a art. 81 din regulamentul asupra burselor de comerț și, ca atare, s'a făcut pasibil de penalitatea edictată de art. 207 C. p;

Considerând că din întreaga economie a legii burselor

de comerț din 1904 și din întreaga economie a regulamentul pentru punerea în aplicare a legii burselor de comerț, reese, până la evidență, că legiuitorul a înțeles a permite numai mijlocitorilor oficiali de lângă bursele de comerț, de a face operațiunile menționate în art. 41, adică târgul acțiunilor diverselor societăți, agricole, industriale și comerciale, târgul scrisurilor urbane sau rurale și a tuturor hârtiilor negociabile, vânzarea materiilor metalice, a monedelor, a tot felul de mărfuri și produse ale solului, închirierea vaselor de transport, transportarea pe apă, tot felul de transacțiuni relative la comerțul continental și maritim, interior și exterior, asigurări fluviale și maritime;

În dorința sa de a nu permite de cât mijlocitorilor oficiali de a face ast-fel de operațiuni, prin art. 20, legiuitorul a și înființat pe lângă bursă mijlocitorii oficiali de schimb, de cereale și mărfuri, închirieri de vase fluviale și maritime, asigurări fluviale și maritime, de obor, piețe și târguri; iar prin art. 22 a prescriș că mijlocitorii de mărfuri și cereale au în atribuțiunile lor de a mijloci vânzări și cumpărări de cereale și mărfuri de orî-ce natură inclusiv materiale metalice atât în bursă cât și în afară de bursă, este că a voit a scăpa publicul de samsarii care, în cea mai mare parte, fiind niște oameni necinstiți, încorecți și fără scrupului, au să înșele pe toți aceia care ar avea simplitatea de a recurge la serviciile lor. În dorința de a scăpa societatea de contactul acestor samsari neomenoși și necinstiți, legiuitorul a luat laudabile dispozițiuni de a institui pe lângă fie-care bursă de comerț, mijlocitori oficiali, arătând atribuțiunile lor și prescriind pentru mijlocitorii oficiali de mărfuri și cereale, că dânsii pot mijloci vânzări și cumpărări de cereale și mărfuri atât în bursă, cât și în afară de bursă;

Considerând că odată stabilit că legiuitorul a înțeles a institui mijlocitori oficiali pe lângă fie-care Camera de comerț, pentru a împedica ca publicul să nu mai fie înșelat de niște oameni fără scrupul, și că a înțeles a permite mijlocitorilor de mărfuri și cereale de a mijloci vânzări și cumpărări atât în localul Bursei cât și în afară de bursă, urmează să vedem dacă este exact că nu mai alții de cât numai mijlocitorii oficiali de mărfuri și cereale nu pot mijloci vânzări și cumpărări de cereale și mărfuri de orî-ce natură inclusiv materiile metalice atât în Bursă cât și în afară de bursă, și că toți aceia care ar face ast-fel de operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali în sau afară de localul Bursei, precum aceia care își vor fi însușit fără drept calitatea de mijlocitori oficiali, vor fi considerați ca usurpatori de titluri și funcțiuni publice și, ca atare, pedepsiți pe baza art. 41 din legea burselor și art. 81 din regulamentul asupra burselor de comerț combinat cu art. 207 codul penal.

Legiuitorul prin art. 41 din legea burselor și prin art. 81 din regulamentul burselor de comerț prescriind în mod categoric că toți aceia care își vor fi însușit fără drept calitatea de mijlocitori oficiali, sau vor săvârși operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali, în sau afară de localul bursei, se vor pedepsi ca usurpatori de titluri și funcțiuni publice, conform art. 207 c. penal, este evident că în intențiunea sa a fost de a nu permite de cât mijlocitorilor oficiali de pe lângă bursa de comerț de a face ast-fel de operațiuni, și că toți aceia cari vor contraveni acestor dispozițiuni se fac pasibili de dispozițiunile art. 207 C. penal;

Alegațiunea d-lui avocat Stanovici că legiuitorul ne prescriind în mod categoric că particularii nu pot face pe mijlocitorii afară de Bursă pentru vânzarea produselor și mărfurilor și că numai mijlocitorii oficiali au dreptul a face ast-fel de operațiuni atât în localul Bursei cât și în afară, este că n'a înțeles a le ridica dreptul de a face ast-fel de operațiuni în afară de localul Bursei și, ca atare, nu se poate susține că dovădindu-se că dânsii au făcut ast-fel de operațiuni, ar

fi contravenit dispozițiunilor art. 41 din legea Burselor și 81 din regulamentul Bursei, este neîntemeiată, or cât de severă ar fi această dispozițiune, ori cât ar părea că prin această dispozițiune se lovește în libertatea transacțiunilor comerciale, a da o altă interpretare acestor texte de lege, ar fi a nu interpreta legea, ci a o crea;

Prin faptul că legiuitorul atât prin art. 41 din legea burselor cât și prin art. 81 din regulamentul asupra Burselor de comerț a prescriș în mod clar că cei ce vor săvârși operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali în sau afară de localul Bursei se va pedepsi ca usurpatori de titluri și funcțiuni publice, conform art. 207 Cod. penal, este evident că intențiunea sa a nu mai permite de cât mijlocitorilor oficiali de a face ast-fel de operațiuni în sau afară de localul Bursei cu sancțiune pentru cei cari ar contraveni acestei dispozițiuni, de a fi pedepsiți conform art. 207 C. p.; faptul că legiuitorul prin art. 39 legea Burselor ar fi prescriș că mijlocitorii oficiali au dreptul a negocia și în afară de localul Bursei, operațiunile de Bursă, cu care ar fi însărcinați, nu ne poate îndritui a crede că legiuitorul a înțeles că în afară de localul Bursei a permis orî-cărui să facă pe mijlocitorul; prin acest articol legiuitorul a înțeles pur și simplu a arăta că mijlocitorii oficiali sunt capabili a mijloci vânzări și cumpărări și în afară de localul Bursei, iar prin art. 41 legea Burselor și art. 81 din regulamentul Burselor a prescriș, în mod categoric, că toți aceia care vor face ast-fel de operațiuni în sau afară de localul Bursei, se vor pedepsi conform art. 207 C. penal. Dacă legiuitorul ar fi înțeles a permite acel drept și particularilor ar fi spus prin lege și nu ar fi zis, precum face prin art. 41 și 81, că cei care vor săvârși operațiuni de atribuțiunile mijlocitorilor oficiali se vor pedepsi ca usurpatori de titluri și funcțiuni publice conform art. 207 Cod penal;

Din cele ce preced fiind cert, că legiuitorul a înțeles a pedepsi pe toți cei care vor face operațiuni de atribuțiunea mijlocitorilor oficiali și fiind cert că inculpatul de față a săvârșit fără drept ast-fel de operațiuni în afară de localul Bursei; urmează în conformitate cu art. 41 din legea Bursei și 81 din regulamentul asupra Burselor de comerț să facem contra dânsului aplicațiunea art. 207 C. penal, combinat cu art. 60 al. ultim C. penal, de oare-ce în împrejurările în care se constată că s'a petrecut acest fapt rezultă că militează circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului;

Considerând că odată stabilit că acest inculpat s'a făcut pasibil de penalitatea prevăzută și penată de art. 207 C. penal, urmează să vedem dacă dânsul nu urmează a despăgubi atât Camera Bursei din Craiova cât și sindicul Bursei de sumele ce pretind ca despăgubiri civile;

Considerând însă că din coprinsul art. 9 din legea Burselor rezultând că Camera de comerț pentru operațiunile de Bursă, are dreptul la un timbru proporțional, iar din complexul dispozițiunilor legii Bursei și regulamentul asupra Burselor, rezultând că Sindicul Bursei are drept la o remisă, prin faptul că se constată că acest inculpat a făcut aceste operațiuni contra dispozițiunilor legii, este evident că dânsul a lipsit Camera de comerț de timbru proporțional la care avea dreptul dacă operațiunea se făcea prin intermediarul mijlocitorilor oficiali, iar pe sindicul Bursei l'a lipsit de remisa sa (a se vedea art. 18 din legea Burselor și art. 32 din regulamentul) și ca atare, urmează a se obliga inculpatul a restitui ca daune interese suma de lei 50 Sindicului Bursei Iorgu Popovici și un leu și 50 bani Camerei de comerț.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte Brăiloiu, Tribunal, de acord cu d-l Procuror S. Economu, condamnă pe Iacob Kohn să plătească amendă în folosul fiscului lei una sută, etc.

(ss) Th. Ant. Brăiloiu C. Galetzeanu

Această sentință a fost confirmată de majoritatea Curții de apel din Craiova s. II, compusă

din d-nii Valimărescu, Herescu, Urdăreanu și Măinescu prin deciziunea No. 2065 din 9 Decembrie 1906, d l consilier Sinescu rămânând de opinie separată în cuprinderea următoare :

O p i n i u n e

Având în vedere că inculpatului Iacob Cohen i se impută că a comis faptul prevăzut de art. 41 din legea burselor, prin aceia că prin mijlocirea lui, comerciantul Herman Mischonsnichy, a cumpărat 1400 hectolitrii porumb de la Căpitan N. Moscu și T. Teișanu ;

Având în vedere că din probele adunate în cauză se constată că inculpatul a mijlocit această vânzare nu în localul Burselor, ci în cafenea și numai ca om de afaceri al vânzătorilor Moscu și Teișanu, fără să și fi însușit calitatea de mijlocitor oficial ;

Având în vedere că dacă după sistemul vechei legi a burselor din 1881 cu modificările din 1886 numai mijlocitorii de mărfuri numiți prin decret regal aveau dreptul să mijlocească vânzarea și cumpărarea de mărfuri, după cum spunea categoric art. 80, 82, 29, 30, 19, 20, 21 și următorii din zisa lege, noua lege a burselor din 1904 însă a schimbat sistemul monopolului și l'a înlocuit cu sistemul libertății operațiunilor, cu târgul liber ;

Considerând că aceasta rezultă mai întâi din declarațiile făcute de autorul legii, ministrul domeniilor, în Camera Deputaților, publicate în Monitorul Oficial, cu data de 10 Noembrie 1904, la pag. 1056 sub titlul de : «Desbaterile Adunării Deputaților», declarații cari în rezumat spun că autorul legii a voit să facă să înceteze monopolul organizat prin vechea lege în favoarea unui mic număr de mijlocitori, monopol care poate să fie bun în alte părți, dar la noi nu se adaptează bine nici cu moravurile noastre, nici cu usurile noastre comerciale, din cauză că s'a dovedit că la bursă este nu numai o indiferență absolută, dar o adevărată stagnațiune, și ast-fel ea nu aduce un adevărat serviciu publicului. De fapt adaugă Ministrul, la noi se practică târgul liber și ori-cât voește legea să mențină un monopol nu reușește a aduce pe nimeni la bursă. Apoi termină zicând că a spus-o clar în expunerea de motive că înțelege să încetăm cu trecutul, înțelege să inaugurăm o eră nouă, sistemul libertății operațiunilor ;

Considerând că noua lege a burselor din 9 Maiu 1904, după ce mai întâi vorbește despre instituirea burselor, conducerea și întreținerea lor, prin art. 20 dispune că se institue pe lângă fie-care bursă mijlocitori oficiali, de schimb, de cereale și mărfuri etc. și apoi zice că numai afacerile încheiate de membrii corporațiunii direct sau prin împuterniciții lor în bursă și cele făcute de mijlocitorii oficiali în bursă sau în afară de bursă sunt considerate ca operațiuni de bursă ; prin art. 39 dispune că în localul bursei numai mijlocitorii oficiali și membrii corporațiunii bursei au dreptul a trata direct sau prin împuterniciții lor operațiunile lor de bursă ; că mijlocitorii oficiali au dreptul a negocia și în afară de localul bursei operațiunile de bursă ; că operațiunile de cumpărări sau vânzări ordonate de justiție cum și acelea pentru averea incapacabililor, cele pe comptul statului, administrațiilor publice, județe, comune, stabilimente de utilitate nu se vor putea face de cât la bursă și prin mijlocitorii oficiali ;

Considerând că din acestea rezultă că această lege s'a preocupat numai de instituirea mijlocitorilor cari vor avea dreptul să facă operațiuni la bursă numindu-i mijlocitori oficiali și cărora le-a mai atribuit în mod exclusiv operațiile ordonate de justiție cele pe comptul statului și cele-l'alte prevăzute în mod limitativ în ultima dispoziție a art. 39 ; iar de cele-l'alte operațiuni care s'ar face în afară de bursă și în afară de oboare, piețe și târguri, n'a zis nici un cuvânt pen-

tru că a voit să le lase libere, sub regimul dreptului comun, adică sub regimul libertății operațiunilor, prin urmare în căderea nu numai a mijlocitorilor oficiali, dar și a mijlocitorilor comuni adică neoficiali ;

Considerând că și din termenii întrebunțați de legiuitor în art. 41 că : cei cari își vor însuși fără drept calitatea de mijlocitori oficiali sau vor săvârși operațiuni de atribuirea mijlocitorilor oficiali, se vor pedepsi, din aceasta rezultă că afară de mijlocitorii oficiali mai pot exista și alți mijlocitori neoficiali, contrară sistemului legii din 1881 ;

Considerând în fine că inculpatul când a mijlocit vânzarea porumbului de către Căpitan N. Moscu și Toma Teișanu, către Herman Mischonsnichy, nu și-a însușit calitatea de mijlocitor oficial, nici n'a făcut această operație în localul bursei, și nici această operație nu e nici din acelea de atribuirea mijlocitorilor oficiali, lui nu i se poate aplica pedeapsa din art. 41 al legii burselor.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite apelul și a se achita numitul inculpat de penalitate și răspundere civilă.

(s) I. Sinescu.

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

Audiența de la 17 Februarie 1904

Rentă viageră.--Moartea rentierului în cele 20 zile de la data contractului.—Act cu titlu oneros --Donație.—Interpretarea intenției părților --(Art. 1975 C. fr. (1645 C. rom.).

Dispoziția art. 1975 din Codul fr. (1645 C. rom.), care lovește de nulitate contractul prin care s'a înființat o rentă viageră asupra capului unei persoane atinsă de o boală de care a murit în interval de 20 zile de la data contractului, este aplicabilă numai rentelor constituite cu titlu oneros, nu însă și acelor constituite cu titlu gratuit, de unde rezultă că această dispoziție nu se aplică donațiunilor făcute sub sarcina unei rente viagere. Judecătorii fondului sunt însă în drept de a cerceta și de a decide, conform intenției părților, dacă actul calificat sub numele de donație este cu adevărat un act cu titlu gratuit, iar nu un contract cu titlu oneros.

(Din *Revue du Notariat*, anul 1905, p. 607, No. 12193 și D. P. 1904. 1. 526).

Observație. — Atât doctrina cât și jurisprudența sunt constante asupra ambelor puncte decise de Curtea de casație din Franța. Vezi în privința punctului întâi, Giullouard, *Contrats aléatoires*, 161, Troplong, *Contrats aléatoires*, 267 ; P. Pont, *Petits contrats*. I, 717 ; Laurent, XXVII, 284 ; Aubry et Rau, IV, § 388, p. 385, text și nota 14 ; Colmet de Santerre, VIII, 189 bis IX ; Roland de Villargues, *Répert.*, V^o *Rente viagère*, No. 38 ; F. Herman, *C. civ. annoté*, IV, art. 1975, No. 11 ; Baudry et Wahl, *Contrats aléatoires*, 237 ; Thiry, IV. 214, p. 191 ; *Répert. Sirey*, V^o *Rentes*, 529, iar în privința dreptului suveran al tribunalelor de a cerceta și de a decide dacă părțile au ascuns sub forma unei donațiuni, un contract cu titlu oneros, în care caz contractul ar fi nul, vezi Giullouard, 161, *in fine*, precum și Cas. fr. D. P. 56. 1. 175 ; Sirey, V^o *cit.*, 531, etc. (N. R.)